

Een vanggewas is een groenbemester dat na een hoofdgewas geteeld wordt met de bedoeling uitspoeling van meststoffen, vooral nitraat, in het najaar en de winter te voorkomen. vanggewassen zorgen tevens voor organische stof productie en verbetering van de bodemstructuur.

Bij maïsteelt op zand- of lössgrond, is het verplicht om een vanggewas in te zaaien. Het vanggewas moet direct na de oogst van maïs worden ingezaaid. dit kan via onderzaai in de maïs of zaaien na de oogst van de maïs. Het vanggewas mag niet worden vernietigd voor 1 februari van het daaropvolgende jaar.

Vanggewassen die zijn toegestaan voor de uitzaai na de oogst van maïs en in het najaar nog een voldoende grondbedekking geven zijn:

- Bladrammenas
- Bladkool
- Japanse Haver
- Grassen
- Wintergranen

- o Winterrogge
- o Wintertarwe
- o Wintergerst
- o Triticale
- o Bladrogge

- Een mengsel van bovengenoemde soorten

Wanneer is welk vanggewas het meest geschikt?

Vroege inzaai (15 augustus – 15 september)

Bij een vroege maïsoogst zijn niet alle vanggewassen even goed geschikt. bij keuze van een vlinderbloemige groenbemester heeft GP Wintergroen Crucifeer de voorkeur. GP WinterGroen Crucifeer levert veel effectieve organische stof en voorkomt uitbreiding van de aaltjespopulatie. GP WinterGroen Crucifeer is vorstgevoelig waardoor opslag in de vervolgteelt te verwaarlozen is.

Ook GP Italiaans raaigras en GP VangGras zijn in deze periode goed in te zetten, zeker als er geen problemen zijn met aaltjes.

Middenlate inzaai (15 september - 1 oktober)

In deze periode heeft GP VangGras of GP Italiaans raaigras de voorkeur. Ze hebben in deze periode nog een goede beginontwikkeling. Een alternatief in deze periode is WinterGroen Graan. Inzaai van GP WinterGroen Crucifeer is niet meer aan te raden. de aanvoer van effectieve organische stof is nog maar de helft van de andere nagewassen en de bodembedekking zal bij lagere temperaturen ook tegenvallen waardoor de onkruiddruk hoger wordt.

Late zaai (na 1 oktober)

Bij late zaai is de inzet van WP VangGras Gras, WinterGroen Graan en winterrogge de beste keuze. deze gewassen vormen nog een goed gewas voor de winter om bij te dragen aan een goede N-binding.

Een goed geteeld vanggewas kan meer dan stikstof vastleggen

Het doel van een vanggewas is om stikstofuitspoeling te beperken zodat de stikstof in de kringloop blijft en beschikbaar komt voor het volgende gewas. Maar een goed geteeld vanggewas kan veel meer dan alleen stikstof vastleggen en kan zelfs een goede groenbemester worden.

Een vroeg gezaaid vanggewas kan meer stikstof vastleggen dan een laat gezaaid vanggewas

(zie tabel). Per dag later zaaien betekent 2 kg/ha minder stikstofvastlegging. Teel daarom een vroeg maïsras en zaai het vanggewas direct na de oogst van de maïs.

Datum inzaai vanggewas	Stikstofopname (kg/ha)	Stikstof nalevering (kg/ha)
15 aug tot 1 sept	90 (80 - 110)	45
1 sept tot 15 sept	60 (45 - 75)	30
15 sept tot 1 okt	30 (20 - 40)	15
1 okt tot 15 okt	10 (5 - 15)	5
Na 15 okt	5 (0 - 10)	0

Bron: Wageningen Plant Research

Meer vastlegging van stikstof betekent ook dat er meer stikstof beschikbaar komt voor het volgende gewas en dat kan vervolgens in mindering worden gebracht op de bemesting. Dit verlaagt het bodemoverschot en verhoogt de bodembenutting. Beide kengetallen berekent de KringloopWijzer. Om een goed vanggewas te krijgen moet er vroeg worden gezaaid, moet er een goed zaai bed worden gemaakt, moet er voldoende zaaizaad worden gebruikt en het juiste type gewas worden gezaaid. Zaai bij vroege zaai grassen en bij late zaai rogge. Er zijn ook allerlei mengsels verkrijgbaar met een combinatie van gewassen.

Een vroeg gezaaid vanggewas gaat meer organische stof produceren dan een laat gezaaid vanggewas. En die organische stof is heel hard nodig bij maïs omdat die een negatieve organische stof balans heeft. Met dierlijke mest en gewasresten wordt minder organische gegeven dan er met het gewas wordt afgehaald. De organische stof verbetert het vochthoudend vermogen van de bodem waardoor er minder risico is op droogte schade en de meststoffen beter vastgehouden worden. Ook de structuur en de draagkracht van de bodem wordt beter. Wanneer een vanggewas goed wordt geteeld, wordt het een goede groenbemester. En dat is veel meer dan alleen het vastleggen van stikstof.

